

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN VASÁRNPAN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN:
Előfizetési ár:
egy évre 2 K. 50 f. Félévre 5 K. Ejéző évre 10 K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GÖRGY-VÁR,
ahová a kéziratok ölmzendők,

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít tel.

Békés, komoly munka.

Az országgyűlés mult héten megkezdte a jövő évi költségvetés tárgyalását. A kiadások összege ebben az évben meghaladja az 1852 és fél millió koronát. Hatalmas összeg ez, melyre meg is van a bevételi fedezet. Magának a költségvetésnek a realitását pártkülönbség nélkül elismerte a pénzügyi bizottság, mert meg kellett állapítania, hogy ebben a költségvetésben nemcsak a rendes kiadások, hanem még a beruházási kiadások is normalis fedezetet találtak.

Megállapította továbbá a pénzügyi bizottság azt is, hogy a véderőjavaslatok folytán keletkező újabb katonai terhek is fel vannak véve ebben a költségvetésben, melyek természetesen csak a véderőjavaslat elfogadása esetén folyósíthatók és pedig csak olyan mértékben, amilyenre az új törvény szerint: szükség lesz.

Megállapította végül a pénzügyi bizottság pártkülönbség nélkül, hogy ebben a költségvetésben a kultuszminiszter tarcája, a földmivélsügyi és a kereskedelemügyi tárca dotációja folyton növekvő mértékben nyomul előre.

TARCA.

Helyi kabaret.

A napokban gondolatokba merülve sétálok úgynevezett korzónkon, midőn valaki rém szói: Hóhó barátom, észre sem venni az embert! Felillantok és magam előtt látom... de nem, felteve, hogy ciksem végéig kibírom, nem áruom el, hogy kit.

Ó: Nos mondja csak, mit jelent ez a nagy elmerülés, talán valami bánata van.

Én: Ellenkezőleg, bár nem tagadom, hogy szörnyen komoly gondok foglalkoztatnak; képzeld, kabaret-et akarunk rendezni. Kaszinónk választmánya elhatározta, hogy a kaszinó nőtlen és vidám nős tagjaiból egy vígalmi bizottságot szervez, melynek feladatává tette, hogy kövessen el mindent a társas élet élénkítésére.

Ó: Nos és határozta már valami okosat?

Én: De mennyire! Megalakult a bizottság, tudja, felvonultatjuk Szentes társadalmának minden használható férfi-tagját és nem is képzeli, milyen illusztris számban vagyunk. A bizottság védnöke Dr. Cicatricis Lajos főispán urunk, előnöke Regdon Géza, társelőnöke Kádár Árpád, N... ..

Hege d ü s Loránt képviselőnek, a költségvetés előadójának nem kellett többet mondani, mint amenyit a pénzügyi bizottság már megállapított, hogy L u k á c s László pénzügyminiszternek ezt a zseniális munkáját, a jövő évi költségvetést elfogadásra ajánlja.

A költségvetés előadója azonban úgy látszik szándékosan akart anyagot adni az ellenzéki kritikának és ezért bizonyos adópolitikai fejtegetésekre és kiterjeszkedtet, melyek rendkívüli figyelemre méltók és melyek tekintetében szükség is van az érlelő komoly vitára. Előre bocsájtotta Hege d ü s Loránt, hogy bárha a költségvetés mérlege és harmóniája kedvező is, azért az ország adópolitikáját fejleszteni kell és e tekintetben a pénzügyi bizottság álláspontja az, hogy a szeszadó, a dohánymonopólium, a hadmentességi díj és a progresszív örökösödési adó területein kell az adópolitikai fejlődést megkeresni.

Ezek közül a jövő évi budgetben a szeszadó kérdése már elintézett dolg. A szeszadó teljes mértékének igénybe vétele által a jövő évi költségvetésbevétele már 14,910000 koronával emelkedtek. Hasonló módon nyert elintézést a dohánymonopolium

is; a dohányárúk áremelése címén a bevételi előirányzat 15,700.000 koronával emelk dett. A hadmentességi díj kérdését csak a véderőjavaslat törvénybeiktatása után lehet rendezni a progresszív örökösödési adó előmunkálatai pedig folyamatban vannak.

Igen fontos és mindnyájunkat közvetlenül érdeklő adópolitikai tervek ezek de még. ezeknél is fontosabb az a tény, hogy 1913. január 1-én életbe kell léptetni az egyenes adók reformját. Erről a reformról azt mondja Hege d ü s Loránt, hogy ez egy nagy fordulat, mely minden állam adópolitikai történetében legnagyobb nehézségekk el volt keresztülvihető.

Hiszzen lapunk olvasó közönsége ismeri a reformot, sokat foglalkozunk vele annak idején, röviden csak ismételjük, hogy a hozadéki adókról átmegyünk az egyéni jövedelem progresszív megadóztatására. Eddig az a d o l a n y t á r g y b a n összerontosult, jövőre a s z e m é l y e g y é n i j ö v e d e l m é b e r l o g összerontosulni.

Ez a legtökéletesebb adórendszernek bizonyult. Poroszországban

szerény magam és aztán a lelkes. mulatni, táncolni vágyó tüzes gárda, hát kell ennél több!

Ó: De kedves barátom, csak nem ragadtatsa el magát; mondja; maga hiszi is mindazt, amit mond!

Én: De kérem, hát hogyné! Igenis megalakultunk. Sőt el is határoztuk, hogy összesen három mulatságot rendezünk a tél folyamán. Az első december 2-án. Ez lesz a bemutatkozásunk, egy elsőrangú kabaret keretében.

Ó: És kik lesznek a szereplők?

Én: Kérem, ez egyelőre még titok. Annyit azonban már is elárulhatok, hogy csupa helybeli műkedvelő. Lesz vagy 10—12 szám. Most járunk felkérni azokat, akikről tudjuk, hogy van bennök tehetség és hajlandóság áldozatot hozni a cél érdekében. Legközelebb, ha a felkérések befejeződnek, teljes névsorral szolgálhatok. Remélem, hogy a december 2-ájuk még szabad és szintén szerencsétlenni fognak megjelenésükkel.

Ó: Még nem tudom biztosan, sőt bizonyom, hogy nem igen bízom a kaszinóban rendezendő mulatságok sikerében. Tudja, a mi publikamunk egy kicsit tartózkodó a kaszinóval szemben; hirtelenben ugyan magam szívesen látok benne, de hogy miért?

Én: Kérem ne szóljon; sejttem az ön aggodalmait.

Hanem most ne tartson semmitől, bizék bennünk. Ígykezni fognak mindenkit megnyerni és kielégíteni. Elvégre a helyiségeink alkalmasak. Aztán képzeld csak el a pazar fényben, sima parketten táncolni mégis csak kellemesebb, mint valami rossz padlón. Mi pedig ahol csak megfordulunk addig, mindenütt hirdetni fogjuk, hogy bár külön meghívokat valószínűleg nem bocsátunk ki, csak hírlapok útján hívjuk meg a közönséget. Szeretnők ezen az estén együtt látni Szentes város egész intelligens társadalmát, hogy mindenkit örömmel, hogy ne mondjam, — tárt karokkal szándékoznak fogadni. Ezek után már csak önkötlő függ kedves hölgyeim, hogy feledhetetlenné tegyék kedvességükkel egy egymásnak, mint nekünk ezt a kabaret-estét. Bannunk még lesz minden igyekezet és jószándék. — Szeretem remélni, hogy önkönek sem lesz okuk panaszra.

Ó: Meggyőződöt kedves barátom, hanem ime már hazaértünk. Isten vele és ha hamarabb nem is, de december 2-án a kaszinóban találkozunk, ott leszünk.

Én. Köszönöm, csókolom a kezét.

Dr. Soltész Gyula.

alkalmazták először, ma már minden művelt állam elfogadta, mert az adóteher igazságos megosztására ennél alkalmasabb rendszert nem ismerünk.

Igen ám; de amikor Poroszország életbeléptette a személyes jövedeimi adót, — olyan gazdag pénzügyi viszonyok között állott: a régi kereseti adokat és az összes hozadék adókat is mind átengedhetette a közönségeknek. Más államok nem voltak ugyan ilyen kedvező helyzetben mikor az új adórendszer életbeléptették; de valamenynyire mégis nélkülözni tudták a dologi adójövedelmeket. Mi, fájdalom nem vagyunk ilyen kedvező helyzetben, mert mi csak az általános jövedelmi pótdadót törölhetjük a régi adónemekből most mikor a modern adórendszert fogjuk életbeléptetni.

Az életbeléptetés legnagyobb nehézsége az lesz, hogy az adóbevallás kényszerét fogja alkalmazni az állam az adózókkal szemben. Eddig az adójövedelem eltitkolása nálunk napirenden volt. Nem is csoda hiszen olyan magas adókulcsot alkalmazott a bevallottjövedelem után az adókievétel. Hogy ilyen kulcs mellett az adóterhet elviselni képtelenség lett volna. Az új törvény mérsékelt kvótát követel; de a legszigorúbb büntetés sel sújja az eltitkolásokat.

A bevallási kényszer végrehajtása bizony zaklatással jár de ha az adóteher igazságos megosztását és az igazi progresszivitást keressük, e nélkül a zaklatás nélkül sohasem fogjuk megtalálni.

A bemutatott pénzügyi bizottsági javaslatok eddig az ellenzéki pártok legjelentékenyebb szakemberei, Désy Zoltán és Földes Béla bírálták meg felszólalásaikkal. Désy Zoltán figyelemreméltó bírálatát sem tudott olyan megjegyzést találni, mely a jövő évi költségvetést gáncsolná. Ellenkezőleg. A költségvetésben sok örveletes jelenséget és öntudatos haladást konstatál. Földes Béla örömmel látja, hogy a bevételék na gyobb része a közvetlen adókra esik. Mindkét figyelemreméltó akadémikus jelentőségű észrevételeket tett, melyek részben elfogadásra érdemesek, részben olyanok, hogy gyakorlati alkalmazásuk nehézségekbe nem ütköznek.

Rendkívül érdekes és a közhangulatra megvilágító nyilatkozatokat tettek mindkettőnk a vita során. Földes Béla nyíltan kimondta, hogy: az ellenzék az obstrukcióval nem a kormányt akarta megbuktatni, hanem a katonai javaslatokat ítélte csak el. Désy Zoltán pedig ezeket mondta: „Én merem állítani, hogy a béke összes előfeltételei megvannak; megvannak nem egyes pártokban, meg egyes egyénekben, hanem a többség és az ellenzék tagjai túlnyomórészenek egyező felfogásában, mert a békének nem lehet alapja semmiképpen az, hogy egyiknek vagy másiknak az akarata az ellenfélre erőszakoltassék, a békének komoly célja

csak egy lehet, megegyezést biztosítani ezekben a kérdésekben, olyan állapotokat idézni elő, amidőn valódi parlamentáris kormányzat következik, amikor a kisebbség kénytelen a többség jogait respektálni, mert a nemzet seprí el az a kisebbséget, amely a többség jogát kétségbe vonja.“

„Én, anélkül, hogy feltételeket szabnék, melyek terveket kovácsolnék, csak rámutatni akartam arra, hogy a béke lehetősé, de nézetem szerint a békének meg kell lennie, mert ezt követeli a nemzet érdeke és merem állítani, követeli épp úgy a korona érdeke is. Ez a fegyverszünet, amelyet nem egyikünknek, vagy másikunknak az akarata, hanem a törvények tisztelete hozott létre, szolgál okul arra, hogy azok, akiket illet, a béke létrejvetelének feltételeit megbeszéljék. Hála és tisztelet fogja illetni azokat, akik ebben közreműködnek és a nemzet ítélete el fogja söpörni mindazokat, a kik a békének gátjai akarának lenni.“

Hát ime, a bemutatott jövő évi költségvetés normális mederben megindult tárgyalása olyan nyilatkozatokat váltott ki éppen az obstrukció vezérékből, — melyek remélni engedik, hogy a fegyverszünet után igazi béke lesz, mely megteremtí az alapját a hasznos munkálkodás lehetőségének.

P. L.

Közigazgatási bizottság. A főispán családi gyászra miatt, a f. hó 18-iki közigazgatási bizottsági ülésen Dr. Nagy Sándor alispán elnökölt.

A gyűlés érdekesebb tárgyai a következők voltak:

A szentesi görög. kel. magyar egyház-község régóta húzódó ügye újból felszínre került és pedig a kántor fizetésével kapcsolatban. Ugyanis a vármegye aispánja 1910. évi november 30-án, 5627 sz. a. hozott határozatával akként intézkedett, hogy Gyuricza István szentesi görög. kel. magyar kántornak, a szentesi görög. kel. egyházközség volt plébániái bizottsága által visszatartott kántori javadalom különbözet fejében az 1903. évi október 1-től 1909. évi március 31-ig terjedő időtartamra, az egyházközség ez időszertintéző bizottsága által megszavazott 2255 kor. összeg kifizetését jóváhagyta, ellenben elutasította az ezen összeg után járó kamatokon támasztott igényével. Ez ellen a határozat ellen Vidák Simeon volt adminisztrátor fellebbezéssel élvén, a vallás és közoktatásügyi miniszterium 105467 szám alatt oly értelmű véghatározatot hozott hogy Vidák Simeon fellebbezésének elutasításával, az alispán határozatát jóváhagyta s kimondotta, hogy a kántort a visszatartott illetményei után járó kamatok is megilletik s azok neki kifizetendők. Ellenben elutasította a Miniszter Gyuricza István kántort abbeli kérelmével, hogy a kántori lakásért 6 és egy negyed éven át bevéti s évenként 336 koronával számított bérjövődalem részére 5 százalékos kamataival kiutalványoztassék.

Ezen ügy elintézése után, még csak a magyar nyelvnek kell tel-

jes diadallal bevonulni a szentesi görög. kel. magyar egyház községbe s a sok hányattalton keresztülment egyházközség felett a béke napja fog kiátni, — egy színmagyar lelkész vezetése alatt.

A tápi iskolának lapunkban is szellőztetett ügye is megoldást nyert ezen a közigazgatási bizottsági ülésen. Mintegy 5—6 héttel ezelőtt bőségesen megemlékeztünk arról a turulódról, mely a népiszkolai oktatás dolgában Tapé község és az ottani plébános közt felmerült. Az alispán akkor a tanfelügyelővel együtt kiszallott Tapén s személyes közbenjárása folytán sikerült a két hadakozó fél között békés egységet kötni Tapé község képviselő testületé az egységgel értelmében határozatot hozott s ezt a közigazgatási bizottsághoz jóváhagyás végett felterjesztette. E határozat értelmében a község a saját iskoláját, tekintettel a tankötelesek nagy számára, még két tanostályllyal fejleszti s azokat addig is, míg elhelyezésükre megfelelő épületet emeltek, ideiglenes bérhelyiségben helyezi el, továbbá ezen iskolához két új tanító állást szervez s azok javadalmát díjlelőleg biztosítja, de a javadalmak fedezése államségélyt kér.

A község ezen határozatát a közigazgatási bizottság jóvá hagyta s így a tanító fizetését kijegészítő államségély engedélyezése, valamint az építkezési segély biztosítása iránt, a közoktatásügyi miniszteriumhoz pártoló felterjesztéssel fog élni. Jóváhagyta a közigazgatási bizottság Tape község azon katarozatát is, hogy a most szervezett két tanító állás egyikére, a községi iskolának eldőszerint is alkalmazásban álló A b r a h á m o v i c s Jenő tanítót kívánja alkalmazni s a rom. kath. iskolának nyilvánított két tanostályba csak Lefelholz János kántortanítót adja át, módjában állván az egyháznak a megfelelő államségély átutalását kérni. Kimondotta egyben a közigazgatási bizottság, hogy szabadságukban áll a szülőknek gyermekeiket abba az iskolába küldeni, a melyre akaják, mert ezen választási jogukat az 1868. évi XXXVIII. k. t. c. értelmében korlátozni nem lehet.

Mindszerten volt egy magániskola, mely a polgári iskolára képzett ki növendékeket. Ezt, mint allamilag nem engedélyezett zugiskolát, be kellett volna zárni. A tulajdonos kérte ezen magániskolának engedélyezését, a kultusz miniszter azonban a kérelemnek nem adott helyet. E tárggyal kapcsolatban Novák József bizottsági tag felvetette azt az eszmét, hogy nem volna e helyes, és Mindszent község érdekében egy ott felállítandó polgári leányiskola érdekében, ha maga a közigazgatási bizottság tenné meg a közoktatásügyi miniszternél a kezdeményező lépéseket, mert az eddigi adatokból az tűnik ki, hogy Mindszerten polgári iskolára csakugyan szükség van. A bizottság az indítványt elfogadta s ily értelemben felír a miniszterhez.

A próbaidő.

Az ipartörvény 88. szakasza szerint az iparos és segéde közt kötött munkaviszony az ellenkező megállapodás hiányában csak egy heti próbaidő után válik kötelező erejűvé. Ez a törvényes intézkedés a kereskedelmi törvény 55. szakaszánál fogva kiterjed a kereskedőségekre is. Az egy heti próba időt azonban a szűződő felek meg is rövidíthetik, sőt minden próbaidő nélkül is köthetnek végleges szerződést.

A próbaidőt azonban nem csupán valamely meghatározott időtartamra, hanem a segéd által teljesítendő szolgáltatás megfelelő voltáról függleg is meg lehet határozni. — Végig nemcsak azt mondhatja az iparos vagy kereskedő a segédnek, hogy állapotunk meg kérd vagy három heti próbaidőben, hanem úgyis megállapodnak a főnök és a segéd egymással, hogy a végleges alkalmazás előfeltétele az ilyen vagy olyan szolgáltatásnak megfelelő volta pl. körajzolásban való tökéletes készség. De az is előfordul, hogy a főnök azt mondja, hogy egyelőre próbaidőre fogadja fel a segédet s ez csak, hogy alkalmazást kaphasson, nem kívánja a próbaszolgálatot határozott időtartamban megállapítani.

Már most az a kérdés: mit jelent a próbaidő, illetőleg próbaszolgálat kikötése; különösen van-e joga a főnöknek alkalmazóját cseu idő alatt felmondás nélkül elbocsátani. A második kérdés pedig az: ha nincs meghatározott időtartam kikötve, mikor végződik a próbaidő és kezdődik a végleges alkalmazás, amikor már jogos ok hiányában felmondás nélkül vagy a kikötött idő letelte előtt a segéd szolgálatból el nem bocsátható.

A próbaidő alatt a főnök a segédet minden felmondási határidő nélkül azonnal elbocsáthatja a szolgálatból s pedig anélkül, hogy a segédnek valamely kárpótlásra igénye lehetne. Hiszen a próbaidőnek éppen az a célja, hogy a főnök meggyőződhessék, hogy az alkalmazottja a reá bízott teendőket, úgy ahogy a főnök kívánja, el tudja-e végezni. A segéd tehát a próbaidő alatt vagy a próbaidő végeztével történt azonnali elbocsátása ellenében nem veheti ellen, hogy ő voltaképpen megfelel feladatának s a főnök csak azért bocsátja őt el, mert neki éppen úgy tetszik. A segéd a próbaidő elfogadásával elfogadja azt is, hogy őt a próbaidő alatt vagy végeztével a főnök minden felmondás és kárpótlás nélkül elbocsátathassa, ha a főnök úgy tartja, hogy a próbaidő alatt a segéd nem vált be.

Ha a próbaszolgálat meghatározott időtartamban van kikötve, akkor természetesen egyszerű annak megállapítása: meddig bocsátathatja el a főnök alkalmazottját minden felmondás és kárpótlás nélkül azon az alapon hogy a próbaidő alatt nem vált be. Masként áll azonban a dolog, ha a próbaszolgálat nem időtartamra van kikötve, hanem az alkalmazott által végzendő munkának (teljesítő szolgáltatásnak) megfelelő voltától függ hogy a próbaszolgálatra alkalmazott végleges alkalmazottja valjek. Ilyen esetben annak kell irányadóknak lenni, hogy a főnök mennyi időt alatt győződhetik meg alkalmazottjainak a feladatokról kikötött képességéről. Persze ezt az időt úgy általánosságban meghatározni nem lehet; az esetek különfélegé szerint különböző időtartam és kiált a szolgáltatandó munka többfélegének végzésére szükséges időtartam lesz az irányadó. Ha ebben a kérdésben a felek meg nem egyeznek, akkor a bíróság rendszert ugyanazon szakma művelőiből választott szakértők meghallgatásával határoz. Így pl. ha a főnök próbaszolgálatra felhozott segédjét hat hónap után felmondás nélkül elbocsátja, mert próbaszolgálat nem volt kiélgítő; ha viszont a segéd azt vitatja, hogy már egy hónap után is meggyőződhette főnök az ő képességéről s így ő most már végleges alkalmazott, akit felmondás nélkül el nem bocsátathat, mindenesetre a bíróságnak kell a vitát eldönteni, amely azonban nem bír a megfelelő szakismerettel, hogy a vitát eldönthesse, tehát szakismerettel bíró férfiakat fog szakértőkként meghallgatni s annak véleménye alapján fog dönteni.

Az ilyen esetben azonban a segédnek csak azt kell vitatni, hogy a szolgálatban töltött időnél kevesebb elégséges volt az ő képességei és kikötött munkateljesítése tekintetében annak a felismerésére, hogy ő megfelelő munkát végzett és a főnökre hárul annak a bizonyítása, hogy a segéd egyáltalán képtelen a vállalt munkakört betölteni. A főnök ugyanis az ipartörvény 94. szakaszának

7.) pontja értelmében segédjét ha az a vállalt munka végzésére képtelen, bármikor felmondás nélkül elbocsáthatja a szolgálatból.

A próbaidő letelével a munkaviszony állandóvá és véglegesé válna végett nem szükséges, hogy a főnök és a segéd a szerződés véglegesírtgét kifejezetten megállapítsák, vagy hogy a főnök a próbaidő letelte után kijelentse a segédgel való megelégedést. Miderre nincs szükség. Ha a főnök a próbaidő letelével a segédjét el nem bocsátja az edigi próbaszolgálat véglegesítet szolgálatát válik. Természetesen nem kell ezt oly értelemben venni, hogy a próbaidő letelte napján kell az elbocsátásnak bekövetkeznie. Bizonyos jóhiszeműségnek kell a társadalmi életet is átlengetni s figyelemmel kell lenni arra, hogy ha a főnök elfoglaltsága vagy feledékenységé folytán nem éppen a próbaidő utolsó napján, hanem ezt követőleg néhány napon belül bocsátja el a próbaidőre fogadott segédjét, úgy ez az elbocsátás érvényes s a segéd nem mondhatja: én már véglegesen alkalmazott vagyok, engem felmondási idő illet meg. A kir. Kuria is erre az alispóntra helyezkedett s adott esetben kimondta, hogy próbaidő kikötése esetében a próbaszolgálat nem tekintendő állandosítónak psztán abból az okból, hogy a szolgáltatandó a megbízást nem azonnal a próbaidő letelte után, hanem csak néhány nap múlva vonja vissza. A szolgálat állandosítása csak akkor vélelmezendő, ha a próbaidő; eltelte után még hosszabb időn át veszi igényben az alkalmazott szolgálatát.

Uj d o n s á g o k.

Szentes. 1911. november 15.

A régészeti múzeum ünnep és vasárnapokon d. u. 2—5 óráig nyitva.

— Istenitisztelek a külterületen. Pap Lajos református körlelkész a folyó hó 19-én, vasárnap délelőtt 9 óraker istenitiszteleket tart a derekegyházföldali állami nepszkolában; az azon lakó református híveknek.

— Erzsébetünnep az iparszkolában. A helybeli alsófokú iparskola f. hó 19-én, vasárnap délelőtt 11 óraker az ipartestület székházában Erzsébet emlékünnepet rendez, a következő műsorral: Himnusz éneklés az ifjúság; szavaltat: „Könnyű örgés” Móra Istvántól; ünnepi megemlékezés, tartja Torda és Lajos igazgató; szavaltat: „Gödöllői erdő Pósa Lajostól; — Emlékének Erzsébet királynéről. — Az ünnepély iránt érdeklődőket szivesen látja vendügel a tantszület.

— Ne fessük a munkást szombat. Nagyon okos és igazán figyelemre, megszívlelésre méltó felhívást bocsátott ki vármegyénk alispánja, Nagy Sándor dr., közvetlenül a szentesi gyártelepek tulajdonosaihoz. Ebben az írásban az alispán felhívja a gyártelepeket, hogy a jövőben ne szombaton fizessék ki a munkások heti keresményét. A szombati nap — a rákövetkező vasárnap munkaszünetet tekintve — az alispáni felhívás, de közüdat szerint is — nagyon alkalmas arra, hogy a munkásokat mulatozásra csábítsa. Mihelyt kilápnak a heti keresetüket, csapszékbe, pálinkabutikokba rontanak és ott egy este ellássák, eldöszölik sokszor egész heti keresv keresetüket. A régi rendszer, a szombati esti munkabérfizetés eddig is sok nyomornak, családi szerencsétlenségnek volt okozója. Ennek a szombati, vasárnapra is átnyúló részegeskedésnek akarja elejét venni Nagy Sándor dr. alispán felhívása olyképpen, hogy a munkabérfizetés ezután olyan napokon történjék, amikor a munkás a hetipiacon élelmiszereket és egyéb szükségleteket vásárolhat. A vármegyék alispánjai okos dolgot cselekednének,

ha vármegyénk alispánjának példájára, azonos értelmű felhívásokat intéznének a megyéjükbeli gyártelepekhez; a gyártelepek pedig saját, jól felgottat érdekükben hasznos dolgot mivelnének, ha az alispán felhívásnak megszívlelésével ezután mindenkor vagy hetfőn, vagy csütörtökön a kora reggeli órákban adnak ki munkásaiknak egy-egy heti keresetüket. Azért a hetipiacos nap kora reggelén és nem az azt megelőző estén; mert utóbbi esetben könnyen az ellenkező hatása lehetne az újításnak: az, hogy a munkás azt a keresményét kézhöz kapva, csak betérne kocsmáznai és ezzel a másnapi munkán a p is elveszne, nemcsak a munkás de a gyáros kárára is.

— A megyei tisztviselők mozgalma. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének igazgató tanácsa mult vasárnap délelőtt tartotta Budapesten énevényes ülését, amelyen az egyesület igazgatója hivatalosan bejelentette, hogy a státuszrendezés céljaira egy millió koronát állítottak be az 1912. évi állami költségvetésbe. Az igazgatótanács megelégedéssel vette tudomásul, hogy a státuszrendezés kérdése ezzel a megvalósulás stádiumába lépett; egyszersmind azonban fölkererte az egyesület vezetőségét, hogy tekintettel a miniszterelnöknek arra az ígéretére, hogy a státuszrendezésről szóló törvényjavaslatot még az idei őszi ülésszakon fogja a képviselőház elé terjeszteni, hasson oda, hogy a törvényjavaslat a jelenlegi parlamenti fegyverszünet alatt valóban be is nyújtassék. Ezzel kapcsolatban az igazgatótanács sajnálatlalt vette tudomásul, hogy újabban a vármegyei tiszt karnak egyes szakáiból kisebb-nagyobb csoportok, az országos egyesület megkerülésével, emlékiratokat terjesztettek föl a belügyminisztériumba s egyes tisztviselő csoportok külön érdeket iparkodtak kidomborítani ezek az emlékiratok a státuszrendezés ügyének nemcsak, hogy hasznára nem válnak, de határozottan csórosak, mert a státuszrendezés lebonyolítását csak késeletetik és az egyesületnek az összesség érdekében kifejtett tevékenységét megnehezítik. Az igazgatótanács ezután az állami tisztviselők ama mozgalmával foglalkozott, mely az állami hivatalnokok számára állandó jellegű drágasági pótlék megszavazását kívánja kiveszközölni. E mozgalom folytatásaképp több vármegyei tiszt értekezlete kereste meg az igazgatótanácsot, hogy a megyei tisztikaroknak is eszközölje ki a drágasági pótlékok. Az igazgatótanács a maga részéről a mozgalmat helyesli, méltányolja és erkölcsileg teljes erővel támogatni is kész ugyan, minthogy azonban az 1904. évi X. t. c. 15 §-a alapján minden, az állami tisztviselőknak nyújtott kedvezmény automotikusán kiterjesztendő a vármegyei tisztviselőkre is, a maga részéről külön lépéseket tenni a kormányhatóságnál, ez idő szerint nem tartja szükségessének.

— A kiszgatók szervezkedése. A magyarországi kiskirtokos szövetség, mely 78 vidéki egyesületet, 24000 taggal száméll, a mult vasárnap délelőtt Szabó István és Herczegh Sándor ország. képviselők elnökölésével Búdatester választmányi ülést tartott, melyen valamennyi vidéki egyesület elnökege részt vett. A választmány elhatározta, hogy ez évi december 17-én kiskirtokos kongresszust tart Hódmezővásárhelyen. Elhatározta a választmány, hogy a szövetség küldöttégileg felkeresse a földművelésügyi minisztert, hogy a gazdasági egye-

